

TRANSILVANIA

FÓIA ASOCIAȚIUNEI TRANSILVANE PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI
CULTURA POPORULUI ROMÂNŪ.

Nrulŭ 7.

SIBIIŪ, 15 IULIŪ 1893.

Anulŭ XXIV.

PUNEREA PETREI FUNDAMENTALE LA NOULU EDIFICIŪ ALŪ UNIVERSITĂȚII DIN IASI.

În Nr. 6 alŭ foiŭ nŭstre amŭ amintitŭ pe scurtŭ, cŕ Duminecŕ 23 Maiŭ (4 Iuniŭ) a. c. s'a pusŭ cu frumŭsŕ solenitate pŕtra fundamentalŕ la noulŭ edificiu alŭ universitŕtŕii din Iasi.

Acŕstŕ sŕrbare semnalŕzŕ unŭ noŭ și prea Îmbucurŕtoriŭ progresŭ în calea culturalŕ a poporului nostru; și datorimŭ Însemnŕtŕtŕii ei, a-Î perena memoria și În modesta nŭstrŕ fŕiŕ.

Solenitatea s'a Începutŭ, dupŕ obiceiulŭ nostru strŕmoșescŭ, cu actulŭ religiosŭ alŭ sfințirei apei, care-lŭ oficiŕ În. P. S. Mitropolitŭ alŭ Moldovei și Sucevei *Iosifŭ Naniescu*, cu asistențŕ strŕlucitŕ; apoi se semnŕ *actulŭ fundaționalŭ*, care pentru marea lui valŕre Îlŭ reproducemŭ și noÎ. Acela este celŭ urmŕtoriŭ:

NoÎ Carolŭ I,

din grația lui Dumnezeu și voințŕ naționalŕ

Rege alŭ Romŕniet.

În alŭ 27-lea anŭ alŭ Domniei Nŭstre, În alŭ 13-lea alŭ Regalitŕtŕii, pusus'a astŕdŭ, 23 Maiŭ 1893, În numele Nostru și alŭ Augustei Nŭstre Soții

Regina Elisabeta

În orașulŭ Iasi, a dŕoa Nŭstrŕ capitalŕ, pŕtra fundamentalŕ a Universitŕtŕii,

Moștenitoriul alu Corónei fiindu :

A. S. R. Principele Ferdinand alu României și Princesa Maria,

Mitropolitul alu Moldovei și Suceavei Iosif Nănescu.

Ministrul președinte, Lascar Catargiu.

Ministrul cultelor și instrucțiunii publice Tache Ionescu.

Rectorul Universității din Iași, Neculae Culianu.

Rectorul Universității București, Titu Maiorescu.

Decanul facultății de drept din Iași, Gr. Urechia.

Decanul facultății de litere din Iași, I. Caraianu.

Decanul facultății de științe din Iași, C. Climescu.

Decanul facultății de medicină din Iași, Ludovic Russ.

Comandantul corpului IV. de armată, Const. Budișteanu.

Prefectul județului Iași, Ioan Ventura.

Primarul orașului Iași, V. Pogor.

Secretarul general alu ministerului cultelor, Virgiliu Arionu,

Arhitectul Universității, Louis-Blanc.

Întocmitu-s'au trei asemenea acte, din cari unul s'a așezat la temelie clădirei, alu doilea s'a depus spre păstrare în arhivele statului și alu treilea în arhiva ministerului cultelor și instrucțiunii publice, de Alteța Sa Regală și de celelalte persoane însemnate într'ensele. —

După subsemnarea acestui act, principele Ferdinandu, luându sortul de zidar și mistria și ciocanul, așeză actul în pētra fundamentală, aruncă cimentul trebuincios și bătū pētra deasupra; asemenea făcū în. P. S. Mitropolitul și toți cei de față. Ear principele rosti o cuvântare însuflețită, carea oglindéză prea frumos însemnătatea înaltului institut cultural alu țerei, ce se rădică. Memorabilul cuvânt este cel următoriu :

„Domnule rectoru ! domnilor profesori !

Sunt fericit, că Majestatea Sa Regele, prea iubitul meu unchiu, m'a însărcinat, ca în numele lui să președū acēstă sērbare națională.

Este o adevărată sărbătoare veri de câte ori se rădăcă seû se sporesce unû aşedământû de cultură ; sărbătorea este înse îndoită pentru noi, când ea se face în a doua capitală a țerei, în oraşulû, în care nădăjduimû că de aci înainte ne vom puté găsi adesea, în oraşulû, care spre îndeplinirea ursitei neamului românescû jertfit'a de sigurû din interesele sale.

Jertfa înse nu a făcutû Iaşii mai puţin priinciosû, ca se fiă şi elû unû centru de vieţă sufletescă a României.

Din potrivă. Adevăratû oraşu universitarû, în elû se pôte întemeia acea lume de gândire curată şi senină, în care mintea omenescă, vecinicû însetată după lumină, clădesce pentru ca iar se clădescă măreţele concepţi, cari suntû podoba cea mai scumpă a neamului românescû.

Universitatea, alû cărei falnicû palatû îlû înălţamû astăđi, este deja unû vechiû aşedământû în această țeră. Fără a mai amintî începuturile, pe cari arû trebui se le răscolimû în tótă istoria vremurilor trecute, suntû 60 de ani acum, de când ea a fostû desevêrşitû alcătuită cu caracterulû de învăţământû superiorû şi generalû, pe care de atuncea încóce nu l'a mai perduto.

De sigurû nu clădirea, ori câtû de măreţă, face meritulû unû scóle. Munca încordată şi dragostea adevêrului, acea flacăra nemistuită, care însufleţesce pe scolarû şi pe învăţatorû, au făcutû se easă descoperiri minunate şi frumseţi neperitoare din cele mai smerite locaşuri. Dar în vremurile nóstre şi cu desvoltarea sciinţelorû esperimentale, clădirea înzestrată cu tóte trebuinciósele sciinţei îşi are şi ea partea ei însemnată în răspândirea şi propăşirea culturei.

Gândulû de a înălţa acestei universităţi un palatû vrednicû de dênşa, nu este noû. La întruparea lui au lucratû multe sirguinte, multe bune-voinţe.

Astăđi elû se făptuesce, şi điaua în care nădăjduimû se sărbătorimû desevêrşirea lui, nu este departe. Regele este sigurû, că din acestû palatû, în care se vorû despica tainele sciinţei şi se vorû propovedui cu înţelepciune adevêrurile

neperitoare, cari sunt temelia neclintită a statului, toate împodobite cu acelui cald patriotism, fără de care viața nu are preț, voru eși nouele generații oțelite pentru marea menire dăruită acestei țări.

Cu nouele generații într-o di — și rog pe cel a totu puternicu ca acea di să vină cât mai târziu — voiu avé și eu să aducă prinosul meu de muncă pentru întărirea și propășirea scumpei noastre Români!

Salute noului faru alu culturei!

IUBILEUL DE 25 ANI AL SOCIETĂȚII DE LECTURĂ „ANDREIU ȘAGUNA“.

Tinerimea pedagogică-clericală a seminarului archidieceșan „Andreianu” din Sibiu a sărbătu la 12/24 Iuniu a. c. iubileul de 25 ani al esistenței societății sale de lectură, și însemnătatea sărbărei, și mărirea numelui, ce pōrtă ea, ca și însuși seminarul, ne impun plăcuta datorință, a consacra acestei zile o pagină a foii noastre.

În ce stare a aflat Vicarul episcopesc, apoi Episcopu și dela 1864 încōci Mitropolitu *Andrei* biserica ortodocșă română din Transilvania, ne spune istoria ei; dar una din îngrijirile lui cele d'antăiu a fost, ca să-i prepare preoți și învățători luminați și consci de chiamarea lor. Cursul clericalu se urcă dela 6 luni, și celu pedagogicu dela 6 săptămâni la cursuri de câte unu an, apoi treptat de câte doi și în fine de câte trei ani; se compuseră și tipăriră manuale corespunzătoare, se preparară profesori, se înființară fonduri, se procurară edificii seminariale, parte mare din propriul archiepiscopului. Și decă seminarul archidieceșan are astăzi în fruntea sa până în 8 și 9 profesori, și adăpostesce în sinul său an de an câte 150—160 elevi din totă archidieceșă, mulțemita posterității se cuvine în prima liniă Marelui Andrei. De aceea a fost unu act de fiișcă iubire și grațitudine, decă modesta societate de lectură a elevilor seminariale, ce se urdi la 1868, scrise pe steagul

seu numele arhipăstorului său, și poartă și astăzi acel nume demn de pietatea a totu poporul român.

Nu este problema acestor șiruri, a da o descriere amenunțită a serbarei iubire în cestiune, — serbare de care foile noastre cotidiene au luat notiță cu totă bunăvoință; ci a da espresiune complăcerei și bucuriei, că zelosa soțietate a ajuns a sërba primul său iubileu de un pătrariu de secul, că pôte arêta succese atât de îmbucurătoare ale activității sale, că este atât de consciă de numele cel glorios al marelui său patron, și prin onorarea aceluia ea este una cu totu poporul nostru, carele cu pietate onorează din generațiune în generațiune memoria binefăcătorilor săi.

Acestei pietăți a dat frumósă espresiune și soțietatea seminarială „Andrei”, cându la 12/24 Iuniu a sêrbat parastas pentru fericitul repaus al patronului său, a depus cununa pietății sale pe mormentu cel onorabil din Reșinari, a atêrnat în sala solenităților seminariale și chipul primului său președinte, reposatul profesor Ioan Popescu, și prin producțiunile sale de lucrări proprii, declamări și cântări a donat publiculu din Sibii și giuru o sêră atât de instructivă și plăcută.

Fiă, ca soțietatea seminarială „Andrei” se serbeze ca „soțietatea academică Andrei” și iubileu său de 50 ani și cele următoare!

DELA ACADEMIA ROMÂNĂ.

„Monitorul Oficial” aduce decretul regal, prin care se autorisază Academia-Română, a primi mărêta donațiune, ce i s'a făcutu la 19 Aprile a. c. din partea membrulu ei dl I. Calinderu. Acea se cuprinde în case, moși, hârti de valóre și mobiliaru, rămase de familia boerescă Oteteleşanu, și este a se întrebuinta pentru înființarea și susținerea cu tôte cele de lipsă a unui institutu de fete române. Acestu Institutu Oteteleşanu se va rădica la Măgurele; și Academia a numitu o comisiune compusă din dd. D. Sturdza, I. Calinderu, V. A. Urechia și Iac. Negruzzi, carea va fi însărcinată cu administrarea lui. Fundațiunea, care la început se credea de două milioane, acum, după actele oficiale, se urcă la valoarea de patru milioane franci.

În ședința publică dela 4/16 Iuniu dlă Dr. *Stefănescu* a cetitū: Observări asupra cufundărei dela Ulubesci, jud. Dâmbovița; Dr. Gr. *Tocilescu*: Despre sistemul de aperare a Daciei în epoca romană, și despre castrele permanente din județul Prahova și Buzeu. Ear Dr. V. *Babeșu*: Asupra causerulor unor bôle azootice de vite din țără.

DIN LITERATURA POPORALĂ.

În Nr. 2 a. c. ală acesteî foi amă comunicatū trei piese din colecțiunea de date poporale, făcută de dlă *Titu Budu* dela Maramureșu, și premiată de Comitetul Asociațiunei.

Continuându cu publicarea câtorva piese totū de acestă categorie, facemū se urmeze una din povestile, încă nepublicate, culese de dlă *I. Pop Reteganulă*, și totū asemenea premiate. Acea este cea următore:

Crislăscanū vitéz voinicū de babă sĕracă.

A fostū odată ce a fostū, a fostū o babă sĕracă, dar tare sĕracă, de nici casă nu avea ca ômeniî, numai *hulubă* în pământū ca țiganii*). Și avea biata babă trei feciori, hărniciuți și frumușei, nu-î vorbă, dar calici, lipiți pământului. Și nu erau însurați nici unulū din ei. Dĕcă dĕcea biata babă: Mĕ feciori, dar vedeți de ve însurați barem unulū din voi, că uite eu-sū bătrână, nu ve mai potū spēla și cārpī cum se cade, atunci ei rĕspundeau: Da cu ce amarulū ne vom ține muierile și copiii de ni-a Dumneđeū, cândū n'avem nici noi nimic, de câtū lucrulū mânilorū nōstre?! Odată dĕce însĕ celū mai mic, pe care-lū chiăma *Crislăscanū*: Mamă, eū me însorū; du-te la împĕratulū și pețesce-ī fata pe sĕma mea.

— Vaî dragulū mamei, dĕce baba, d'apoi până la a împĕratulū nu mai suntū fete? Gāndesce-te tu la una din ômeni de sĕma nōstră, că — de nu alta — împĕratulū m'a pune la robie pe viĕță, de voiū cuteza sĕ mergū înaintea feței lui cu așa vorbe.

— Du-te numai mamă, și-ī spune, se-mī dee fata, apoi ce va fi, aceea va fi.

N'a avutū încătrău biata babă, s'a dusū la curtea împĕratulū și a întratū înlăuntru, că p'atunci nu mai scia

*) Pe la Reteagū se dĕce *hurubă* și *hrubă* la unū bordeiū în pământū; d. e. hurubele țiganilorū. Dĕcă huruba este folosită ca celarū, fī dĕicū burdă.

lumea de atâte ceremonii, nici la împărați, nu mai ciocănia nime în ușă, ca acum, cându nici la un plotogariu nu poți intra până nu i te comănăci de o sută de ori. După ce intră baba în lăuntru, dedu binețe cum sciù mai frumos: Să dee Dumneșeu bine și sănătate la înalțatul împărat! Ear împăratul îi răspunse blând: Se trăesci, babă: dar ce vânturi te pörtă pe la noi?

— D'apoi, fiă fața Măriei Sale cinstită, am un meleanșu și m'a trimesu să-mi dai fata după elu.

Împăratul zimbă a ride, dar nu se supără pe babă, ci gândind că nu-i cu totă firea, îi dîse, să-și trimită feciorulu.

Dacă a auditu baba vorbe așa bune dela împăratul, prinse o leacă de curagi; decî mulțemi înalțatului împărat de vorbele cele bune, apoi își luă sănătate bună: „Mai rămăi cu Dumneșeu, înalțate împărate!“ și se grăbi cătră casă se spună lui Crislăscanu ce a isprăvit. Acela cum o vedu, îi eși înainte și o întrebă cum a imblatu? Ea-i spuse pe rëndu, cum a mersu, cu cine s'a întâlinit pe cale, ce au povestitu, cum a datu binețe la împăratul, elu cum i-a mulțemitu, ce au vorbitu amendo și — ce veste aduce, că adevă împăratul l'a poftitu pe elu la curte.

A doua zi des de dimineta se pune Crislăscanu la drum și colo cătră amedi fu la curtea împăratului. După ce intră în lăuntru, dedu și elu binețe, dar binețe ca pețitori, ca se scie împăratul cu cine are de a vorbi. Decî dîse: Aflăm pe Dumneșeu cu D-vostră. Cum audi împăratul vorba, îndată vedu, că baba cea de eri n'a glumitu, decî îi mulțemi și împăratul, apoi îi dîse: Tu voinice vrei să-mi fi ginere?

— Eu, Măria Ta.

— Atunci dragul meu, bagă de sémă, fata mea nouădecî și nouă de pețitori a avut și la toți le-am pus capul în par; tu ești alu sutălea, și de nu-mi vei aduce luceferi, luna și sórele, care mi le furară smeii, și alu têu capu va ajunge în par; dar de mi le vei aduce, — a ta va fi fata mea și împărăția jumătate, ear după mórtea mea totă.

— Vomă cerca înalțate împărate, dîse feciorul, dar se fi bun să-mi cauți mai întâiu și să-mi dai calul și armele dumitale din *holteia* și mai doi cai și două rënduri de arme pentru doi frați ai mei.

— O voinice, dîse împăratul, că acum pricepu, că are lucru cu un vitez, „armele mi le-a mîncatu rugina“,

ear din calū numai ósele dóră mai trăescū într'unū cornū de grajdū undeva.

— Apoi fără aceste lucruri nu plecū, că înzadarū mi-a fi umbletulū, că sciī đicala cānteculū:

Că voiniculū nearmatū
E ca știuca pe uscat,
Și voiniculū fără calū
E ca pescele pe malū.

Décă vėđū împėratulū și vėđū cu cine are de lucru, îi cāutā calulū și armele lui cele din holteiā și-ī mai dedū doi cai și dóue rėnduri de arme pentru frațiī lui, ș'apoi bani de cheltuialā, adecā cum đice cānteculū:

Îi da bani de cheltuialā
Și haine de premenėlā,
Apoi cai de cālārie
Și arme de vitejie.

Și așa Crislāscanū merse ațā acasă, de unde plecarā toți trei în lume la vitejiī. Și s'aū dusū ei multā lume-impėrāție, ca Dumneđeū se ne ție, până aū ajunsū la hotarulū dintre țera lorū și țera smeilorū. Acolo era o prāpastiā mare, earā preste prāpastiā unū podū mare totū de *stanī* și *bolovanī*. Cāndū fu acolo, đise cātrā frați: Voi ve trageți de o parte în pădure și lāsati caii se pascā prin poieni și pe drumuri, că eu amū o țirū de lucru sub podulū esta, că smeii cāndū trecū cātrā casā trebue sė viie p'ací, se vėđū ce voiū putė face; dar de voiū avė lipsā de voi, voi sė nu dormiți, sė-mi puteți sārī într'ajutorū. Așa frațiī lui intrarā în pădure cu tustrei caii, ear elū rėmase numai singurū sub podū cu paloșulū în mână. Colo cātrā mieđulū noptiī aūđi de sub podū glasū la capėtulū podulū: Hi calū de strige. (calū de strige, adecā calū strigoescū, calū ca alū strigoilorū, cari se numesc și strigi), lupiī carnea ți-o mănānce, sciū că nu-ī Crislāscanū p'aicī, că numai de elū me temū.

— Ba-sū chiarū eū, đice voiniculū, eșindū de sub podū, amū venitū se ne tragemū o leacā de răfuielā, de ce ne-ai lāsatu în întunerecū și ni-ai luatū luceferele; ori mi le dā cu trėbā bunā, ori le voiū luā în luptā drėptā.

— Nicī ți le-voiū da cu trėbā bunā, nicī nu mi fricā că mi le vei lua în luptā drėptā, că mai amū doi frați, cari îndatā vorū fi aci și mi-vorū ajuta, đice smeulū.

— Bine, bine, ȃice voiniculă, coboră numai josă, să vedă ce poți tu singură deocămdată, că nici eă nu-mă așteptă frațil.

Și se încăierară ca doi zăvođi, dar ce făcă voiniculă, ce nu făcu cu smeulă, husdupă de pământă, de-ă crepă rânza și peră pe veciă. Apoi căută voiniculă în desagi pe calulă smeului, adecă acolo luceferele tustrele, într'o desagă celă de sēră, într'una celă de diminetă, ear cel de međă de năpte era legată de hoblăncă ca un bostan. — „De unulă m'am mântuită, gāndi voiniculă băgādu-se sub podă și scăpărādu-și o leacă de focă sē-și aprindă pipa. Dar nu avă vreme se tragă dăue-trei *colburi*, cāndă ear ađă glasă la capetulă podului: Tu cală de strige, lupil carnea ți-o mănānce, că sciă că nu-ă p'aci Crislăscană vitēzulă, că numai de elă me temă, dar nici de elă tare. Acesta era smeulă, care furase luna.

— Ba sū chiară eă, jupāne smeule! — ȃice voiniculă eșindă de sub podă, dar nu mai da la laude, fără hai de-mă dă sēmă, cum de ai cutezată se ne fură tu luna?

— Cutezat'amă ȃice smeulă, cum voiă cuteza sē-țil iāă și inima din tine îndată.

Și se coboră smeulă, și se puseră la luptă drēptă, luptă voinicēscă, și se trāntiră și se pumniră, de gāndeai că doi munțil își dau în capete: bubuia pământulă cale de o poștă în giurulă loră, dar ba sē se pătă învinge. Atunci trāntă feciorulă pe smeulă până în grumađil și-ă tăiă capulă. Apoi căută ce are în dāsagil de pe cală? Adecă acolo era îndesată luna de nici nu *grāmujda*. Mulțamă Dămne, ȃise feciorulă, numai de mi-ară umbla totă așā de bine și cu smeulă celă mai mare, care trebue sē sosēscă îndată cu sōrele; dar nu sciă cum va fi, că-să cam obosită, cum m'am vēnzolită cu ești doi. Și nu trecă multă, după ce se băgă sub podă, și numai ađă iar un glasă la capetulă podului: Tu cală de strige, lupil carnea ți-o mănānce, că sciă că nu-ă p'aci Crislăscană, că numai de elă mi grōză, dar nici de elă nu tare! Acesta era smeulă celă mai mare, care aducea sōrele. Cum ilă ađă voiniculă de sub podă, ilă ȃise:

— Mai încetă, jupāne, că și eă-să p'aci.

— Și ce cauțil tu p'aci? întrebă smeulă.

— Dar tu de ce ni-ai furată sōrele și ne-ai lăsată în întunerecă? întrebă feciorulă.

— Adecă tu vii sē me iei la întrebări?

— Cam așa, hai se ne răfuim!

Și se prinseră la luptă dréptă, și se luptară până curgeau sudorile vale pe ei, și nu era chip să se învingă unul pe altul.

Atunci smeulă ăise: scii ce voinice? Hai fă-te tu o pară roșă și eu alta albastră, se ne mai luptăm și în văzduh, că vedem că aci jos nu-l chip să ne dovedim.

Și se făcu feciorul pară roșă, ear smeulă pară albastră și începură a se lupta în văzduh. Când era lupta mai crâncenă, sbură un corb pe deasupra lor, și ăise smeulă către corb: Corbulețu mândru, slobođi-te tu în păraș și-ți mōie aripile și dă numai odată cu ele în para astă roșă, că-ți dau o grămadă de carne de cal și alta de carne de voinic. Dar voiniculă ăise: Corbulețu mândru, dute inte coala în poiană la frații mei și le spune să-și umple pēlăriile de apă și să vină 'n cōce și se tōrne din ele pe para asta albastră, că-ți voi da șapte grămeđi de carne de sme și șapte de carne de cal. Și a ascultat corbul de fecior, și s'a dus la frații lui și le-au spus să vină cu pēlăriile pline de apă la capetulu podulu și se arunce apă pe para cea albastră. Și frații așa făcură, și când îi vedem fratele lor venind cu pēlăriile pline de apă, se slobođi în jos bătēndu-se cu smeulă, ear când fură lângă pământ odată aruncară frații apa din pēlării pe flacăra cea albastră. Atunci smeulă se făcu mi de bucățele, ear ei scōseră din desagi lui sōrele, ce sta ghemuit de nici nu gremujda. Acum tōte le avea câștigate, dar ilu lovī dor se vadă el, cum e țera smeilor, pân' a nu merge acasă. Decī își lăsă frații acolo, se făcu un māt mândru și hai preste pod în țera smeilor. Și merse, și merse, până dedu de nisce curți mari, acelea erau curțile smeilor. Și smeōicele plāngeau și se dāsleau: Vai de noi și de noi, că hoțul de Crislăscanu ni-a omorīt bărbatii! Ear o babă bētrână, mama smeilor, își despletia pērul cel cārunt și tot și-l smulgea de supărare și amenința cu pumnii și crișca în dinți de necas. Mātul vedea tot ce făcu ele. Odată numai auđi pe una dicēndu: Dar nici el n'a scăpa din mările mele, că me duc în drumul lui și me făcu un pē cu pere frumoșe și cum va gusta din ele, să-i crepe inima și se mōră. Alta ăise: Ba eu me făcu în calea lui o fântână cu apă limpede, și cum va bea din mine, să și plesnescă. Alta ăise: Ba eu

me făcū trei brâne de aurū, și me aruncū în calea lorū, și cum m'orū pune pe trupū, totū îi ardū de vii. Ear baba cea bătrână ȑise : De scapă de voi, — de mine n'a scăpa !

Auȑindū măȑulū acesteā, dete fuga până la podū, unde-lū asceptaū fraȑii, și le ȑise : Haideti fraȑilorū, se ne gătīmū de cale.

Și se puseră la drumū, toȑi trei călări, ear la Crislăscanū în dēsagi era sōrele, luna și luceferiū, și mergeaū de rupeaū loculū. Dar era o ȑi caldă, caii eraū înspumaȑi de sudori, ear ei mai muriaū de sete și nu nimeriaū în cale nici unū isvorū, nici o fântānă, nici unū pērăū, ba nici vre unū copaciū unde sē se recorēscă nu era. Cum mergeaū ei așa înferbētaȑi și insetaȑi, eată lângă drum unū pērū mare încārcatū cu pere frumōse. Cei doi fraȑi daū sē nāvālēscă la pere, dar Crislăscanū îi opri : Staȑi se gustū eu mai întâiū din ele. Și cum era călare, dă cu paloșulū odată în pērū, și ese din elū șiroiū de sânge. — Ei vedeȑi, ce aȑi fi mân-catū voi, de nu eramū eu aci ?

Apoi aū mai mersū ei cātū aū mai mersū și aū datū de o fântānă, nu mai limpede ca jiora, de gāndeai că și flāmāndū sē bei din ea. Cum o vēdū, fraȑii cei doi daū nāvālă la ea, dar Crislăscanū îi opresce.

— Mē, lasaȑi se bēū eū întâiū ! Și-lū lāsară fraȑii, ear elū își scōse paloșulū și tăia apa crucișū și curmedišū, și se făcū unū hoitū plinū de sânge închegatū. — Ei, vedeȑi ce aȑi fi beutū, de nu eramū eū aci ?

După aceea nu multū au mai avutū de mersū și aū datū de unū pērăū cu apă bună, de unde beură și ei și caii, și se luară mai departe. Dar nu multū mergū și daū în mijloculū drumulū preste 3 brâne de mētase, tōte cu fluturi de aurū. Cum le vēdū, fraȑii de locū vorū sē sară se le rădice. Dar Crislăscanū mi-i opresce și dă odată cu paloșulū preste ele și de locū innōtă și ele în sânge. — Ei, vedeȑi, ȑice apoi cătră fraȑi, ce aȑi fi încinsū pre lângă voi, de nu eramū eu ?

Și totū mergeaū feciorii noȑtri, ca din poveste, dar nu se mai vedea nici satū, nici orașū, nici nimicū, numai nēgră pustietate ; ear dindērēptū îi ardea ceva ca o pară îndepār-tată. Și se uită Crislăscanū îndērēptū, adecă era hāranca de babă, mama smeilorū ; venia după ei c'o falcă în cerū, cu alta-'n pāmēntū, cu una bruși măturāndū, cu alta stele cule-

gându. Cându era mai să-î ajungă, dă Dumnezeu că ajungu la curțile lui Petre-fetă-frumosă.

Petrea era acasă pe ună vîrfu de jireadă de paie, și se uită cum vinu voiniciî cătră elu și baba după ei. Cumu îi vedu că se apropia, sări de acolo și le descuiă porțile și-î slobođi în lăuntru. Într'o clipă o fostu și haranca de babă acolo: Slobođi-me, Petre, se vedu cine m'a făcutu fără copii și fără noroi? Dar Petrea nu o slobođi. Atunci ăise Crislăscan: Fă-î pe voiă, deschide-î o lécă portița, dar numai câtu să-și bage capulă să me vadă. Și-î deschise Petrea o lécă portița și-î vîri ea capulă în lăuntru, dar cându vră să între totă în curte, Petrea o strinse cu portița așa de tare, de îndată se făcu iépă cu 12 picióre; apoi scóse repede paloșulă și-î ciuntă capulă.

Na, frate Crislăscanu, ăice Petrea, acum puteți merge în pace, că smeî și smeóie nu ve voru mai ținé calea, decâtu că drăguțulu smeóiceî ceî bētrāne nu ăicu că nu s'arū cerca se te necăjescă, fără elu nu se légă de nime, decă omulă nu-și face de lucru cu elu. Póte că ilu veți tilni unde-va culcatu în mijloculă drumulă în pielea gólă; ocoliți-lă și tăceți, dar eată ve spun: tăceți și-lă ocoliți, că decă i dă omulă pace, nu-î arțăgosu, dar de nu-î dă pace, cu greū poți scăpa de elu, că elu e *Pricina*.

După aceea plecară dela Petrea, de bună sémă că mai întâiă mulțămiră frumosu pentru ajutorință, apoi calea și valea! Și se totu ducū ei, se totu ducū, până mai intra în țēră lorū. Adecă numai vedu de departe unū ometeū câtū unū ursū întinsū de a lungulă la sóre în mijloculă drumulă, ca unū șerpe, și cu pielea gólă. Caii-și facū spaimă și prindū a forăi cându ilu vedū.

— Mē ticălosule, ăise Crislăscanu, feri-ne din drumū, că ni se spariă caii.

— Dar Pricina ăice a lene: Ba eū. Atunci se infuriēză Crislăscanu și se coboră repede de pe calū cu paloșulă scosu, gândindū că Pricina va cerca să se apere în luptă dréptă ca voiniciî, orî va tuli-o la fugă ca fricoșil. Dar Pricina făcu atâtū de bine că se ridică odată oblu 'n picióre, și cându fu în picióre, atunci fu și pe calū, și o trecu cu calu iususū în slava ceriului până în vezduch. Acum putea fluera a pagubă Crislăscanu după calū și după desagiî cu scumpeturile, pentru care muncise atăta, că în desagi pe

calulă lui erau luceferii, luna și sôrele. Acum îi picară în minte vorbele lui Petrea fêtă-frumosă, că cu Pricina se nu-și facă de lucru, dar era prea târziu. Deci dice către frați: Frații mei, voi mergeți acasă și aveți grijă de mama, că eu nu potă merge, după ce în locă se ducă, după cum m'amă legată, sôrele, luna și luceferii, amă mai prăpădită și calulă celă scumpă ală împăratului, acela-mă pune capu 'n pară, de me întorecă fără ispravă; bună e Dumneșeu, pôte să ne vedemă acuși. Aci se despărțiră frații; cel doi merseră către casă — că nu mai era multă până-n țera loră, — ear Crislăscană se duse pe altă cale, pe unde încă nu umblase, pre ună șesă lată și mare. Și cum mergea elă așa, dă de ună omă arândă cu plugulă cu 12 boi, și brezdele tôte mănăcându-le, și totă striga: vai fôme-mi-e! Hm! dice Crislăscană, esta va fi *Flămândila*, de care aușisemă mai ană hêt*) în ședătore, ôre se me prindă cu elă frate de cruce?

— Bună ziua, vere!

— Se fii sênătosă, vere; dar de unde și până unde?

— Vină din lume și mergă în lume, dar nu me potă destulă mira, cum încape în tine brézda întrégă întregută, și totă strigi că ți-ar fi fôme!

— Nu te mira tu de mine, că eu-să Flămândilă, și așa-î firea mea; dar te miră de Crislăscană vitézulă, voinică de babă sêracă, că omôră smei și smeoice, ear în urmă se lasă batjocorită de urgia lumii, de Pricină!

— Dacă eu-să Crislăscană!

— Tu? Atunci hai se ne prindemă frați de cruce, dôră me vei sătura și pre mine odată, să sciă c'amă fostă și eu odată sătulă în viéta mea!

— Hai! dise Crislăscană; și jurară pe vêrfurile paloșeloră și apoi plecară împreună.

Cum totă mergă elă așa povestindă pre celă drumă, mai fumegândă din cele pipe, eată daă de o apă mare, care mâna o môră cu 12 pietri, din josă de môră sta ună omă cu gura căscată, și câtă apă cădea de pe jilipuri, tôtă o bea, și totă striga: Vai că moră de sete!

Ești doi se abătură pe la elă.

*) În părțile nordice ale Transilvaniei hêtă e destulă; hêtă mare, hêtă frumosă &.

— Dar ce ȋici, t l l  , că mor  de sete, c nd  tu tot  mere  be ?  ntreb  Crisl scan .

— Nu te mira de mine, ca a a-  firea mea, că eu-să *Setila*, dar te miră de Crisl scan  vit zulu , voinicu  de babă serac , că om r  smei  i sme ice, ear în urmă se lasă bat-jocorit  de n patea lumii, de Pricină.

— Dacă eu-să acela!

— Tu? Apoi ha  se ne prindem  fra i de cruce, barem me vei sătura măcar odată de beutură, se nu mor  s teosu .

— Ha !  ise Crisl scan ,  i se prinseră fra i de cruce  i jurară pe v rfurile palo elor ; apoi plecar  mai departe.

Acum erau trei in i. S'a  tot  dus  ei povestindu  până a  dată de o pădure.  n mijloculu  pădurii era un  foc  ca de 99 car  de lemne  i lângă foc  era un  om  cu cojoculu  pe m neci  i  ncins  cu cunună de cep i preste mijloc . Asta era v ra în postul  S n-Petrului  i el  totu i striga: Văi, că mor  de frigă.

— Cum po i tu striga că mor  de frigă, pe n buhala asta, îmbrăcată cu cojoculu  pe m neci  i l ng'un  foc  a a pogană?  ntreb  Crisl scan .

— Nu te mira de mine, că eu-să *Zgriburilă*,  i așa-  firea mea; dar miră-te tu de Crisl scan  vit zulu , voinicu  de babă s rac , care a omor t smei  i sme ice, ear în urmă s'a lăsată de l'a păcălită urgisitulu  de Pricină!

— Dacă eu-să Crisl scan !

— Tu? Apoi ha  se ne prindem  fra i de cruce!

— Ha  dar !  i se jurară pe crucea palo ulu   i plecar  mai departe. Acum erau patru in i.  i s'a  dus  ei tuspatriu c t  s'a  dus , ear dacă a  e it  din pădure la largulu , a  dată de un  om  mare numai cu un  ochi  în frunte  i c'o pu c  de um r . Mult  se miră Crisl scan  de acest  om  uria    i nu se put  st p n  se nu-   ic : Ce ba i tu c mpii cu rugina aceea în spate, nu te po i ogoia *) loculuĭ?

— Nu te mira de mine,  ise urie ulu , e  sunt  * intil *,  i așa-  firea mea; dar te miră de Crisl scan  vit zulu , voinicu  de babă s rac , că el  a omor t smei  i sme ice, ear în urma urmelor  l'a păcălită o t ndal  de Pricină. De el  te miră tu.

*) Ogoia = a e a.

— Dacă eu-să Crislăscană !

— Tu ? Apoi hai să ne prindem frați de cruce, dora me voi duce unde-va se me satură de vânată, că moră de dorul vînatului, și aici în țera mea nu mai amă după ce țelui.

— Hai, dacă voesci, și apoi vomă fi cinci ortaci, și jurară credință și frăție, apoi se luară la drumă mai departe toți cinci : Crislăscană, Flămânilă, Setila, Zgriburilă și Țintilă.

Acum se apropiaă de țera Capcâniloră, unde ómenii suntă cu capă ca câni, altcumă suntă ómenii ca și noi. Ei și mânâncă bucurosă carne de ómeni de ceștialăți. — „Aci nu-î de a întra“, ăice Țintilă, că capcâniă numai eu vedă ce facă. — Ba se chiară întrămă în țera loră, ăise Crislăscană, și vomă merge tocma la împăratulă loră, să ve țină eă o țără și bine, ca să nu ăiceți, că ați umblată înzadară cu mine prin lume.

Așa aă și făcută. S'aă dusă chiară la împăratulă capcâniloră, și Crislăscană aă începută vorbă cam așa, ca ómenii cei cuminte.

Înălțate împărate, noi tuscinci suntemă feciorii împăratulă verde și amă venită la Măria Ta, că amă audită că ai fată de măritată, se mi-o ăai mie nevastă.

— Se trăiți dragii mei, ăise împăratulă capcâniloră, se trăiți ! De ómeni de omeniă nu ne ferimă nici noi, dar datină este în țera mea, ca pețitorii se stee o ăi și o nópte, în care vreme să se mai gândească și fata și eă, ear ei să se ospeteze boeresce, apoi a 2-a ăi capetă răspunsulă. Trebuie însă se mai sciți ună lucru ; aveți de a mânca și de a bea totă ce ve voi pune înainte și la nópte aveți a durmă unde ve voi culca eă ; ear dacă nu, vă rămână ósele aici la noi. Priceput'ăți ?

— Pricepută, înălțate împărate.

Și se puse împăratulă și porunci de le tăia 99 de boi grași și cópseră 99 cuptore de pită albă ca spuma, și după ce le puseră în mijloculă curții, le puse de a'ndemână 99 de buți cu vină roșu, apoi le ăise : Până în séră se fiă gata.

Și se puseră feciorii mei la mâncată și la beută, și cândă fu colo cătră ojină, Flămânilă sbiera ca din gură de șerpe :

- Vai de mine flămând-isă

Că n'amă măncată de cândă isă ;

ear Setilă se bocia, că nu mai putea de sete.

Auđindă împăratul capcânilor chiară cu ale lui urech-î vaietele celora, că moră de fôme și de sete, după ce elă îi ospetase cu 99 boi grași fripti, cu 99 cuptore de pâne și cu 99 buți de vină și după ce ei numai 5 inși îndopase atăta potopă de mâncare și beutură, — se înfrică. Porunci deci slugilor, ca se ardă cuptoriulă cumă sciă ei mai pogană. Și era cuptoriulă celă mare, în care cocă prefunții celă ostășesci, că puteau îmblăți în elă patru inși în voia cea bună, de micuțu ce era. Dar apoi l'au și încălditu cu 99 cară de lemne, ear colo deodată cu sêra au scosu slugile numai jarulă din elă; împăratulă capcânilor pofti pe voiniciă nostră la culcate. Țintilă veduse, ce veduse, deci dișe lui Zgriburilă: mergi tu frate înainte. Și întră Zgriburilă înainte și numai odată răsufilă în lăuntru, și atătu se domolă cuptoriulă de tare, cătu prinse a dărdăi în dinți Zgriburilă, ear ortaciloră li se părea că dormă afară în postulă Sân-Petrului. Împăratulă capcânilor de abia aștepta să se facă diuă, că ară fi mâncată bucurosă o lécă de friptură de omă. Trimise deci până în diuă pe ună slugă la cuptoriă se vedă nu i s'au arsă cumva prea tare friptura? Ear sluga nu sosă bine la cuptoră și și veni repede îndereptă, totă gâfăindă.

— Da ce-ți e? întrebă împăratulă.

— Och! înălțate împărate, aceia-să draci, nu-să ómenă.

— Da cum așa? s'au prea arsă dóră?

— Dar de unde? Unulă strigă că móre de fôme, altulă se văetă că i e sete, altulă dărdăie în dinți de frigă, ear altulă suduie cătu me temeamă c'a cădea cuptoriulă pe elă, și totă dice că ce se mai ținescă? ear unulă mai de omeniă bagséma, îi totă mulcomesce ca se aștepte până s'a face diuă bine c'apoi pe toți îi îndestulesce.

Auđindă împăratulă capcânilor de una ca asta, priuse și elă a zgribură, dar nu de frigă, ci de frică. Aceia voră se mī pună capulă, dișe elă! Ear sluga, auđindă de frica stăpânului, se făcu frate cu drumulă, după ce spuse întemplantarea celorlalte slujă adecă ortaciloră lui. Cândă se sculară voiniciă nostră, împăratulă era numai singură în curte, că toți slugitoră ilă părăsiră. Deci era hotărită ca se dee străiniloră ce voră cere, numai să-lă lase în pace. — Ei, ce poftiți dela mine? întrebă pe eștia vedându-i că se apropiă de el. D'apoi — dișe Crislăscană — deocamdată se ne areți fata, că eă dór la pețită amă venită.

Cam greu veni împăratului se le arete fata, că nici nu era acasă. Ea era Pricina, care fugise cu calul lui Crislăscanu și cu comorile lui, și ea pune la cale voinicii cei mai zdraveni se vină la curțile tatălui ei, ear acela îi frigea și-i mănca pe toți. Acum nu era acasă, era în fundul iadului; că bucură n'ar fi dat fața cu Crislăscanu, despre care aușise că-i mare dracu. Dar împăratul temându-se, că aceia te miră ce rău îi vor face, o cheamă numai decăt, că el nu scia nimic despre cele ce avuse ea, adevă Pricina cu Crislăscanu. Și plăca ea se vină, dar când fu deasupra norilor și zări pe Crislăscanu la ei în curte, dă se întorcă în iad, de unde venia. Dar Țintila o vede, încordă pușca și paff! Atunci cade jos mórta, ear Crislăscanu se aruncă iute pe calul lui, cu care fugise Pricina și cu care căduse acum pușcată de Țintila. Apoi dăse cătră ortaci: Nu de fată, ci de cal mi-a fost, că pe elu-să desagii cei luați dela smeii, cu sórele, luna și luceferele. Acum ospetați-ve aci cu ce veți căpetă, ear preste 3 zile se fiți la mine la nuntă, să ve ospetă cum sciă eu. Dăcându aceste, și-a luată remasă bună dela ortaci, și hi murguți cătră casă. Cum au într'at în țera lor, de locu au prinsu a se lumina, ear împăratul și fata lui, ca și totu poporul se bucură. După ce ajunsă acasă, se cunună cu fata împăratului și făcură o nuntă numai ca ea. Acolo au fost și mama și frații mirelui; eu me uitam pe ferăstră la nuntași. Par' că acum vedu pe Crislăscanu, cum iuia și cum dăcea cătră mă'-sa: Spusu-ți-am că-să vrednic să fiu ginere la împăratul? Mai multe n'am auditu, c'apoi m'au alungat dela ferăstră, s'au temut bag-séma, ca se nu le fură mirésa. —

Rodna, în Iuniu 1889.

Colect. de I. Popu Reteganulu.

DIN CRONICA LUNARĂ.

Pentru esposițiunea regnicolară dela 1896, cându Ungaria va sërba mileniulă esistenței sale, se facu mari pregătiri, și ministrul de comerci Lukács, însărcinat cu arangiarea aceleia, atât directu, cât și prin Comitetul centralu ală esposițiunei, provocă presa, a conlucra din toate puterile, spre a însufleți poporul pentru acastă sərbare. — Este în interesul causei, ca atari provocări să se publice nu numai în limba oficială, și în limbile tuturor popórelor din patria noastră poliglotă. —

Parastasul de 40 zile pentru reposedatul Georgiu Barițiu s'a sărbătut în biserica gr. cat. din Sibiiu Duminecă 30 Maiu (11 Iunie) prin P. Protopopu localu I. V. Russu cu asistintă corespunzătoare, fiindu de față mai mulți membri ai familiei, v.-președintele Asociațiunei Dr. Ilarionu Pușcariu și toți membrii Comitetului Asociațiunei, și biserica plină de publicu distinsu.

Anticități. Profesorul Gr. Tocilescu a aflatu în giurul Petrósei, județulu Buzeu, mai multe castre romane, care stau în legătură unele cu altele și cuprindu o mulțime mare de anticități prețioase.

Societatea pentru învățatura poporulu român din Bucuresci a alesu pre În. P. S. Mitropolitu-primatu Ghenadie președinte alu său în locul reposedatulu generalu Florescu.

Cariera militară. Ven. Consistoriu din Aradu a emisu unu cerculariu către preoțime, prin care îi chiamă atențiunea asupra însemnătății carierei militare și-i recomandă, a pregăti pre unii din fiii lor și ai învățătorilor nostri pentru această carieră, și a invita la acesta și pe fruntașii poporulu, îndemnându-i, a se folosii de beneficiile școlelor de cadeți. Este în interesulu generalu alu poporulu nostru, a da acestei cauze atențiunea cuvenită.

Trupa română de operete din Craiova, sub conducerea dlui A. L. Bobescu, cunoscută ca una din cele mai bune, dă cu mare succesu unu ciclu de reprezentațiuni în Cernăuți.

Fundațiune filantropică. Farmacistulu din Ploesci Fridericu Schüller a făcutu comunei Ploesci o donațiune de 100,000 lei pentru zidirea unui spitalu. Fapta nu are lipsă de laudă din afară.

Fabrice în România se aflau la finea lui Februaru a. c. 114 în valoare de 30 milioane lei, cu 7300 lucrători, și anume: ferestree 21, de tăbăcării (pielării) 12, de frângerii (funării) 9, de varu nestinsu și cimentu 7, de săpunu, luminări și parfumării 6, de postavu, de hârtia și de petroleu câte 4, de parchetu, de țeseturi, de sticlării și de cartonu câte 3, de coniacu și de conserve câte 2.

Unu bust alu lui Traianu, sculptatu chiaru pe timpul marelu împăratu în mărime întreită ca celu naturalu, a fostu dăruitu de V. Exarcu ateneulu din Bucuresci.

La espozitia universală din Chicago, România trimite unu delegatu, care se facă o dare de sémă asupra măreței opere, ce se serbeză cu concurința tuturor națiunilor de pe pământu.

Societatea preseii din Bucuresci a dăruitu pentru cei înundați 12000 lei, adunați dela sărbările, ce a arangiatu la Cismigiu în zilele de 21, 22 și 23 Maiu a. c.

Scolare. La gimnasiul din Blajă au maturisat cu finea anului școlar 1892/3 32 tineri.

Distincțiune. Dr. Ioană Calinciucă din Bucovina, medică de băi în Marienbad, a fostă numită cavaleră ală ordinului Coróna României.

Pentru statua regelui Matia, ce se va rădica în Clujă la anulă 1896, e preliminară suma de 100,000 fl. Număi sculptori din patriă voră pută compeți cu lucrările loră la cele trei premii ștatorite: de 4000, 3000 și 2000 corónes.

Concertulă dată de Reuniunea română de cântări din Lugejă la 18 Iuniă a eșită atâtă de bine, încătă publiculă, română și neromână, și-a manifestată în modulă celă mai frumosă mulțemirile sale. Corespondentulă „Luminătorulă” pune acestă choră de 80 membri în fruntea tuturoră choruriloră năștre de acestă felă.

Limba română la universitatea din Montpellier. Diarele bucurescene aducă șcirea, că dlă V. A. Urechă, președintele Ligei culturale și membru ală Felibrulă latin, a primită din partea dlui Roque Ferrier, presidentulă acestei din urmă asociațiunii, următórea telegramă: „În ședința Asociațiunei Felibriloră s'a votată în unanimitate următórea propunere: Subșemnațiă emită dorința, ca Montpellier să devină definitiv ună centru universitară, și ca drepturile, ce îi suntu făgăduite prin legea acum pendentă înaintea senatului, să lă completate prin crearea între altele a cursuriloră de limba română și macedo-română. Acestă proiectă de lege va veni în curēndă în discuția parlamentului franceză. — La acēsta dlă V. A. Urechă dete următóruľă rēșpunsă telegrafică: „În numele universitățiloră române mulțemim la subșcriitoriă dorinței de a se înființa ună cursă de romănesce la facultatea de litere din Montpellier. Se ne cunoșcemă bine, ca se ne iubimă multă”. Profesoră la acēstă năuă catedră va fi numită distinsulă tinēră, dlă George Moroianu.

Mórtea șuperintendentulă Dr. G. D. Teutsch. Biserica evangelică-augustană din Transilvania a fostă atinsă de o grea lovitură, rēșosāndă la 20 Iuniă (2 Iuliă) a. c., după ună scurtă morbă de câteva zile, veneratulă și preameritatulă ei șuperintendentă Dr. G. D. Teutsch în etate de 76 ani. În mormēntarea a fostă una din cele mai mărēte, ce a vēđută Sibiiulă. Cuvēntulă funebru l'a ținută Vicarulă Dr. Fr. Müller, ear rugăciunea la mormēntă Parochulă din Cisanădiă Enrică Wittstock.

Esamenale la școala civilă publică de fete a Asociațiunei transilvane, conformu programei publicate și în această fôia, s'au ținutu la 26, 27 și 28 Iuniu n. sub conducerea delegatulu ad hoc alu Comitetulu Asociațiunei *Z. Boiu*, asistându unu publicu numerosu și distinsu. Resultatulu a fostu forțe multemitoriu. Cu esamenale au fostu împreunate și două esposițiuni frumosu arangiate de lucrurile de mână ale elevelor din cursulu complementar și din cursurile școlei civile. Esamenale s'au terminatu cu declamațiuni și produțiuni în musica instrumentală și vocală din partea elevelor, toate bine alese, frumosu esecutate și viu aplaudate din partea publiculu. Școala, inclusiv cursulu complementar, a fostu cercetată în anul espiratu 1892/3 de 89 eleve, dintre cari 57 interne. *Biblioteca* colegiulu învătătorescu a crescutu în anul acesta cu 45 opuri, ear a elevelor cu 5 opuri, și cêstă din urmă numeră de presentu 148 opuri în 160 volume.

BIBLIOGRAFIA.

Arta de a trăi, de Stugau (August von Schmidt). Traducere liberă de Ieronim G. *Baritiu*. Cu unu adaus: *Aforisme pentru dietetica sufletulu*, de Br. E. Feuchtersleben. Prețulu 50 cr, Brașov, tipografia A. Mureșanu 1893.

Programa gimnasiulu evang. lut., a școleur reale și elementare din Sibiu pe anul școlar 1892/93 conține unu studi de prof. H. Herbert: „Igienă în Sibiu pe timpul lui Carol VI,” și „Sciri școlare” de directorulu C. Albrich. Numêrul elevor la toate trei institutule a fostu 1067; între cari 850 germani, 162 români, 50 magiari, 5 de alte naționalități.

Balade și Idile, de Georgiu *Coșbuc*. București 1893, editura librăriei Socec & comp. Prețulu 3 lei.

Principie de Estetică și Poetică, Partea I. *Estetică*, de Dr. Strajanu. Craiova, 1893. Tipografia Davidu I. Benvenisti. Prețulu 1 leu 58 bani. Partea II., *Poetică*, va urma în curêndu.

Colecțiunea de plante sêu herbariu, arangiatu de I. *Moisilu* profesorulu la gimnasiulu realu din Slatina. Prețulu unu esemplaru 2 lei 80 bani, cu coperte în color 4 lei. De vândare la librăria societății „Încuragiarea comerciulu român” în Slatina.

VII. **Programă** a școlei civile publice de fete cu internatu a Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporulu român, din Sibiu, pe anul școlastic 1892/3, publicată de Dr. Ioan Căpățanu, directoru. Cuprinsulu: 1. Poziția istoriei în planulu de învățamêntu și metodulu ei, de Ioan *Popovici*, 2. Sciri școlare, de directorulu. Sibiu, tipariulu tipografiei archidieceșane, 1893.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 185/1893.

Procesul verbal

al comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, luat în ședința dela 29 Aprilie n. 1893.

Președinte: Dr. Ilarion Pușcariu, vice-președinte. Membrii prezenți: Ioan Hannia, Parteni Cosma, Ioan Papiu, Dr. C. Diaconovich, Zacharia Boiu, secretar I, Nicanor Frateșu, controlor, Leontin Simonescu, cassar, Nicola Toganu, bibliotecar.

Secretar: Dr. Amos Francu.

Nr. 53. Societatea „Transilvania” trimite suma de 200 fl. v. a., cuvenită cu începerea dela 1 Aprilie și până la 31 Octombrie a. c. pentru elevii meseriași, susținuți de dânsa, și cere ca terminându-se vre-unu elevu învățătura, înainte de a-lu suplini se fie înștiințată, de ore-ce a dispus înființarea unor comitete filiale și în alte părți, și în lipsa altor mijloace budgetare e necesită, a reduce cu puțin sumele puse până acum la dispozițiunea Asociațiunii.

— Se ia act, și primirea sumei de 200 fl. v. a. se adevărește. (Ex. Nr. 110.)

Nr. 54. N. Solomonu, învățacelu de cismărie, cere un ajutor.

— Se îndrumă la concursule, ce se vor publica la timpul său. (Ex. Nr. 111.)

Nr. 55. Dl. S. Stoica, medicu cercualu în Rodna vechiă, înaintă modificările introduse în operatul se premiat: „Higiena copilului”.

— Se trimite la recensentulu operatului, dl. I. Beu, medicu cercualu în Orlatu, spre a-și da părerea asupra modificărilor și apoi se va administra comisiunei literare pentru a înainta un raportu detaliat. (Ex. Nr. 118 și 142 1893.)

— Nr. 56. Administrațiunea țiarului „Tribuna” prezintă spre plătire unu contu de 3 fl. 60 cr., pentru publicarea concurselor.

— Suma de 3 fl. 60 cr., se asemnă la cassă spre plătire administrațiunei țiarului „Tribuna” pre lângă documentu în ordine. (Ex. Nr. 121/1893.)

Nr. 57. Dl. I. Popu-Reteganulu cere o anticipațiune de 100 fl. v. a., din premiulu votat pentru povestile sale, întrate la concursulu literar alu Asociațiunii.

— Înainte de a decide în merit, cererea se predă dlui Z. Boiu spre a-și da părerea cu privire la estensiunea operatului în tipar.

Tot de odată comitetul încredințează pe dl Z. Boiu a înainta o propunere detaliată, referitoare la modalitățile tipăririi operelor premiate. (Ex. Nr. 122/1893.)

Nr. 58. Direcțiunea institutului de credit și economii „Albina” împărtășește prin hârtia cu data de 5 Aprilie 1893, că adunarea generală ținută la 25 Martie a. c. a votat în scopul creării a 10 stipendii de câte 50 fl. pentru elevele internatului împreună cu școala civilă de fete, 500 fl. v. a., ear pentru trebuințele curente ale școlei civile de fete a Asociațiunei earăși 500 fl. v. a., și că suma din urmă s'a pusă în contul curent al școlei civile de fete, ear cea dintâi se va introduce după prezentarea cuitanței în libelul de depunere al Asociațiunei.

— Se ia act cu mulțemită. (Ex. Nr. 123/1893.)

Nr. 59. Dl Dr. G. Tripon, avocat în Bistrița, pe lângă asemnarea sumei de 2 fl. 05 cr. v. a. cere să i se trimită „Transilvania” din anii 1869 și 1890.

— Se ia act, că esemplarele cerute s'a trimis pe lângă rambursarea escedentului ca preț. (Ex. Nr. 124/1893.)

Nr. 60. Dl Dr. B. Preda, avocat în Câmpeni, prin hârtia cu data 10 Aprilie a. c., pre lângă comunicarea, că un lucrător a aflat pe realitățile Asociațiunei din Vidra de sus moștenite după fericitul Avram Iancu un tesaur în valoare aprocsimativă de preste 1000 de galbeni și ruble în aur, care mai mulți locuitori de acolo l'a luat dela aflător cu forța, și că în urma acestora încușițiunea a deținut pe făptuitorii, n'a putut însă descoperi la ei mai mult de cât 31 galbeni, și că D-sa în calitate de membru a reclamat la forurile competente drepturile Asociațiunei, — cere se i se dee în urgență împuternicirea de a reprezenta interesele Asociațiunei.

— Comitetul își esprime mulțemita sa dlui Dr. B. Preda pentru viul interes, dovedit față cu Asociațiunea, și ia cu aprobare act, că biroul i-a administrat în urgență — plenipotențele de lipsă. (Ex. Nr. 126/1893.)

Nr. 61. Direcțiunea bancei generale de asigurațiune mutuală „Transilvania” comunică prin hârtia cu data 20 Aprilie a. c., că la sortirea obligațiunilor fondului ei de întemeiere, efeptuită

cu privilegiul adunării generale dela 16 l. c., s'a trasă la sorți și Nr. 554, al cărui detentor e Asociațiunea, și care se va rambursa în 1 Augustul la cassa băncei în valoare nominală.

— Se ia actul, și cassarul, Dl. L. Simonescu primesce în-sărcinarea, de a ridica la timpul său valoarea obligațiunei sortate. (Ex. Nr. 134/1893.)

Nr. 62. Dl. I. Iancu, proprietar în Vidra de sus, cere ca să i se dea pe trei ani în arândă realitățile Asociațiunei din Vidra de sus moștenite dela fericitul Avram Iancu.

— În vederea concursului cuprins sub Nr. 35 al procesului verbal dela 7 Februarie a. c. cererea dlui I. Iancu nu se poate considera. (Ex. Nr. 136/1893.)

În legătură comitetul însărcinează biroul de a provoca pe avocatul Asociațiunei în afacerea realităților după Avram Iancu, ca se raporteze în urgență despre starea actuală a cauzei și se insiste pentru finalizarea ei.

Nr. 63. Domnii I. Holl, colonelul ces. și reg. și Victor de Prati, majorul ces. și reg. cer, ca localitățile închiriate se fie provădute cu jaluși la ferestri.

— Cererea se predă cassarului dlui L. Simonescu, pentru a înainta o propunere motivată în cauză. (Ex. Nr. 138/1893.)

Nr. 64. Senatul școlar gr. cat. din Marin (Selagi) trimite un apel pentru ajutor pe sâma bisericeii și școlei de acolo.

— Nedispunându Asociațiunea de ajutoare cu asemenea menire, nu se poate satisface cererii. (Ex. Nr. 139/1893.)

Nr. 65. Dl. I. Turcu, proto-notar al comitatului Făgăraș, înainteză în manuscript o descriere a munților Țerei Bârsei și a Făgărașului, cu rugarea, să se censureze și tipărească sub auspiciile și cu cheltuelile Asociațiunei.

— Lucrarea dlui I. Turcu se trimite la comisiunea instituită din incidentul concursului literar al Asociațiunei spre censurare și raportare. (Ex. Nr. 140/1893.)

Nr. 66. Stipendistul Asociațiunei, Gavril Todică își justifică progresul făcut în studii în decursul semestrului I al anului școlar curent.

— Se ia actul. (Ex. Nr. 141/1893.)

Nr. 67. Dl. P. Broșteanu, voindu a face studii în biblioteca Asociațiunei, cere să i se conferască un post.

— Pe baza acestui ofertu dlă P. Broșteanu se denumesc de arhivară, avându a provedé și agendele cancelistului pre lângă remunerațiunea acestuia. (Ex. Nr. 142/1893.

Nr. 68. Dlă N. Bejană, învățătoră în Varadia, înainteză ună manuscrisă: o colecțiune de disertățiuni pedagogice, cu rugarea, ca Asociațiunea să-i voteze o remunerațiune și se tipărescă elabaratulă.

— Lucrarea dlui N. Bejană se predă dlui Dr. C. Diaconovich pentru censurare și raportare. (Ex. Nr. 143/1893.)

Nr. 69. Cassarulă Asociațiunei dlă L. Simonescu înainteză relativă la afacerile Asociațiunei în primele patru lună ale a. c., raportulă alăturat sub A) la acestă procesă verbală. Pre baza acestuia și a propuneriloră cassarului, se decide:

a) raportulă înaintat se ia cu aprobare la cunoscință;

b) Se dispune, ca în rațiociniulă anulă să se conteze-1293 fl. 20 cr. ca ridicăți din contulă curentă ală institutului de credită și economiă „Albina” și erogați pentru hârti de valoare;

c) comitetulă își rezervă de a decide asupra perderei intereseloră pe ună ană la scrisulă fonciară din fundațiunea „Popă Maioră” după ce se va fi declarată fostulă cassară;

d) se autorizăză oficiulă de cassă, se compute tacsă de administrare și la fondurile Boeriă, Cipariă, Homgea, Mureșană, Reghină și Șomcută mare;

e) direcțiunile despărțeminteloră se fie somate a încassa tacsele anuale dela membrii Asociațiunei;

f) institutulă de credită și economiă „Albina” se fiă rugată a păstra duplicatulă cheiloră la cassa Wertheimiană.

Nr. 70. Cassarulă Asociațiunei, dlă L. Simonescu arată necesitatea unoră reparatură la scôla de fete a Asociațiunei preliminate aprocsimativă cu 60 fl., și a unei transformări a scôlei din sufrageria locuinței închiriate prin dlă colonelă Holl, și cere autorizarea de ale efeptui.

— Cassarulă primesce însărcinarea, de a îngrijă de efeptuirea reparaturiloră indicate.

Nr. 71. Presidiulă relevăză necesitatea unui regulamentă pentru afacerile interne ale Asociațiunei, prin care să se reguleze și drepturile membriloră suplenți.

— Comisiunea încredințată cu revisuirea statutelor să însărcineze, a prezenta un proiect de regulament pentru afacerile interne ale Asociațiunei.

Sibii, d. u. s.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,
vice-președ. Asociațiunei.

Dr. Amos Frâncu m. p.,
secretariu II.

Verificarea acestui proces verbal se concred dlor: Ioan Papiu, Nicanor Frateșiu, și Dr. C. Diaconovich.

S'a cetit și verificat. Sibii, în 16 Mai 1893.

Ioan Papiu m. p. Dr. C. Diaconovich m. p. Nicanor Frateșiu m. p.

Nr. 225/1893.

Proces verbal

al comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, luat în ședința dela 9 Iunie n. 1893.

Președinte: Dr. Il. Pușcariu, vice-preș. Membrii prezenți: Ioan Hannia, Partenie Cosma, Ioan Papiu, Dr. C. Diaconovich, Zacharia Boiu, secretariu I., Nicanor Frateșu, controlor, Nicolae Toganu, bibliotecar, O. Tilea.

Secretariu: Dr. A. Frâncu.

Nr. 86. Se dă cetire raportului cu data 7 Iunie n. a. c. al delegațiunei numite în ședința dela 15 Mai n. pentru a reprezenta comitetul la parastasul, ce l'a ținut Academia română din Bucuresci întru amintirea președintelui G. Barițiu.

Din acesta se vede că:

a) delegațiunei i s'a făcut o simpatică primire din partea Academiei, și a fost invitată la ședința ei publică;

b) în 8/20 Mai la 10 ore dimineața s'a celebrat de P. S. Episcop al Dunărei de jos cu numără asistentă parastasul pentru fericitul George Barițiu, fiind de față reprezentanți ai familiei jalnice și un distins public de academicieni, profesori și altă inteligență;

c) după ceremonialul religios s'a ținut un cuvânt din partea Asociațiunei și altul din partea Academiei: acela prin delegatul Z. Boiu, iar acesta prin academicianul N. Ionescu.

În legătură pre lângă observarea, că delegatul *P. Cosma* renunță la orî-ce recompensă din partea Asociațiunei, se presentă particulariulă speselorū avute:

a) a vice-președintelui, dlui *Dr. Il. Pușcariu*, din care se vede că din spesele sale, cari s'au urcatū la 100 fl., cere sē i se licideze numaī o parte în sumă de 50 fl.; și

b) a secretarului I, dlui *Z. Boiu* despre 98 fl. 21 cr. v. a.

— Se ia actū. Spesele dlui vice-președinte *Dr. Il. Pușcariu* în sumă de 50 fl. și ale dlui secretariu I: *Z. Boiu* în sumă de 98 fl. 21 cr. v. a., se asemnēză la cassă spre plătire. (Ex. Nr. 229 1893).

Nr. 87. Dlū vice-președinte *Dr. Il. Pușcariu* deschide între membrii comitetului o listă de contribuirī pentru fondulū „*George Barițiu*” și din parte-și subscie 50 fl. v. a.

— Se ia actū. Lista se va circula la toți membrii comitetului.

Nr. 88. Dlū *P. Cosma* comunică din însărcinarea domnului *George Popū de Băsesci*, mare proprietariu în *Băsesci*, că dnulū *G. Popū* subscie 200 de corōne pentru fondulū „*George Barițiu*”.

— Se ia actū cu mulțemită.

Nr. 89. Direcțiunea scōlei de fete a Asociațiunei înaintēză prin hârtia cu data 15 Maiū n. a. c. spre revisuire procesulū verbalū alū conferinței didactice dela 29 Aprile n., din care se vede, că

a) la sērbătorile *S. S. Pasci* s'au datū feriile obicinuite;

b) starea morală, diligența și sporiulū în studiū alū elevelorū suntū îndestulitōre;

c) că s'au luatū dispozițiī de a satisface cererilorū inspectoratului reg. de scōle și a magistratului pentru împărtășirea datelorū statistice asupra scōlei;

d) s'au dispusū cele de lipsă, în urma avisului magistratului orașenescū pentru revaccinarea copilelorū;

e) dlū *E. de Trauschenfels*, inspectorū reg. scolarū, a visitatū în 21 Apriliū a. c. institutulū, și asistândū la prelegeri și-a esprimatū mulțumirea sa;

f) s'a decisū procurarea a 10 opuri pentru bibliotecă.

În legătură se presentă procesulū verbalū alū conferinței didactice dela 2 Maiū n., din care se vēdū dispozițiunile luate din incidentulū repausărei fericitului președinte *G. Barițiu*.

— Se ia actū cu aprobare. (Ex, Nr. 183/1893 și 193/1893).

Nr. 90. Dlū *E. Câmpeanū*, preotū în *Varvizū*, comunică prin hârtia presentată cu data 17 Maiū, că în semnulū doliului

generală pentru fericitul președinte, în 7 Mai n. s'a ținut în biserica de acolo parastas.

— Se ia act. (Ex. Nr. 189/1893.)

Nr. 91. Vasiliu Bindea, învățăcel de pantofariu în Betlean, cere prin petițiunea pres. în 17 Mai n. a. c., un ajutor în bani din fondul Asociațiunii.

— Cererea lui V. Bindea nu se poate încuviința, și el se îndrumă la concursul ce se va publica la timpul său. (Ex. Nr. 191/1893.)

Nr. 92. Oficiul de dare din Clujă provacă Asociațiunea prin mandatul cu data 22 Februarie 1893, să plătească drept competență de 10% pentru legatul fericitului Lazar Baldi suma de 100 fl. v. a.

— Suma de 100 fl. v. a. se asemnă la cassă spre plătire oficiului de dare din Clujă. (Ex. Nr. 192/1893..)

Nr. 93. Direcțiunea școlii civile de fete cu internat înainteză prin hârtia cu data 22 Mai n. spre revisuire procesul verbal al conferinței didactice dela 3/15 Mai a. c., din care se vede:

a) că s'au făcut dispozițiile necesare în conformitate cu cererea magistratului orașenesc referitoare la oprirea dela cercetarea școlii a elevelor, despre cari s'ar presupune, că vin în atingere cu bolnavi de scarlatină;

b) că examenele publice dela finea anului școlar curent se vor ține în 26—29 Iunie st. n. după următorul program:

În 26 Iunie n.

la orele 10 a. m. examen privat cu cursul complementar.

În 27 Iunie n.

a) Înainte de amăzi:

Dela 8—9 ore Religiea cu toate elevele.

" 9—10 " Limba română cu clasa IV civilă.

" 10—11 " Istoria universală cu clasa III.

După amăzi:

Dela 3—4 ore Istoria naturală cu clasa II;

" 4—5 " Limba franceză cu toate despărțemintele.

În 28 Iunie n.

a) Înainte de amăzi:

Dela 8—9 ore Aritmetica cu clasa I;

" 9—10 " Limba germană cu clasa II;

" 10—11 " Limba maghiară cu clasa I și II;

b) După amăzi:

Dela 3—4 ore *Chemia* cu *clasa III*;

" 4—5 " *Fisica* cu *clasa IV*;

4. În 29 Iuniu n.

a) Înainte de amăzi:

Dela 9—11 ore. *Musica instrumentală și vocală. Declamațiuni.*

La 11 ore încheierea solemnă a anului școlar;

b) că din *gimnastică*, fiindu instructora reconvalescentă, nu se pôte ține esamenu publicu.

În legătură secretarul atrage atențiunea comitetului asupra necesității de a întregi funcțiunea de delegat, devenită vacantă în urma repausărei fericitului președinte G. Barițiu.

— Cuprinsul schițat al procesului verbalu se aprobă. Delegatul comitetului pre lângă șola civilă de fete a Asociațiunei se alege dl vice-președinte Dr. Ilarionu Pușcariu, pre care la esamene în absența sa va ave a-lu suplini dl secretar I. Zacharia Boiu. (Ex. Nr. 194/1893.)

Nr. 94. Direcțiunea școlei civile de fete a Asociațiunii cere prin hârtia cu data 22 Maiu n. a. c., acoperirea supraerogatului obvenitu în urma plăților făcute la mandatulu comitetului și ne-provădute în bugetulu școlei și a internatului și în urma plusului de spese la încălțit.

— Cererea se predă controlorului Asociațiunei dlui Nicanoru Frateșiu, pentru ca după examinarea rațiociniilor și confrontare cu bugetulu se înainteze comitetului o propunere motivată în cauză.

În legătură cassarul primesce însărcinarea, se procure toate lemnele trebuincioase în calea ofertului publicu. (Ex. Nr. 135/1893.)

Nr. 95. Dlu B. P. de Harșianu, în calitatea sa de avocat al Asociațiunei în cauza lăsamântului după Avramu Iancu contra dlui avocat Mateiu Nicola raportează prin hârtia cu data 20 Maiu n. a. c., că a terminat încă în 13 Octobree procedura scripturistă, și cu totă repetita sa intervențiune nu s'a adus până acum sentință din partea tribunalului.

Se ia act. (Ex. Nr. 169/1893.)

Nr. 96. Elisei Mezei, teolog în cursul al II-lea din seminarul gr. or. din Sibiu, cere prin hârtia pres. în 30 Maiu n., înapoierea atestatului său din anul școl. 1891/2.

— Cererea lui E. Mezei se încuviințează. (Ex. Nr. 200/1893.)

Nr. 97. Directorul școlei civile de fete a Asociațiunei, dl Dr. Ioan Crișianu înaintează prin hârtia cu data 2 Iuniu n. spre

revisuire procesul verbal al conferenței didactice dela 2 Iuniu n. 1893, și cere să i se încuviințeze concediul reclamat pentru restabilirea sănătății sale și a dispozițiilor luate pentru substituirea sa.

Din procesul verbal înaintat se vede :

a) că directorul în absența sa a însărcinat pe dl învățător Dr. V. Bologa de a-l suplini în afacerile directorale, ear pre dl învățător I. Popoviciu de a continua purtarea socotelor și a prezenta rațiociniul în numele său ;

b) că corpul didactic reclamă instituirea unei noue puteri didactice pre anul viitor școlar ;

c) că se cer cel puțin trei sale de învățământ pentru colecțiunile de istoria naturală, fizică și chemie și pentru pian.

— Pre lângă acordarea concediului cerut de dl director al școlii civile de fete a Asociațiunei, Dr. I. Crișan, cuprinsul procesului verbal se aprobă.

Pentru instituirea unei noue puteri didactice se scrie, în conformitate cu decisiunea cuprinsă sub p. 111 al procesului verbal dela 15 Octobrie n. 1892, un nou concurs în condițiunile anterioare.

Pentru reconsiderarea necesității și modalităților înmulțirii salelor de învățământ, se numesce o comisiune în persoanele dlor Dr. Il. Pușcariu și L. Simonescu. (Ex. Nr. 203/1893.)

Nr. 98. Societatea de lectură „I. M. Clain” a teologilor români din Blaj trimite prin asigurațiunea prezentată în 8 Iuniu n. a. c. suma de 14 fl. v. a., colectată pentru fondul „G. Barițiu” în loc de cunună pre cosciugul fericitului președinte al Asociațiunei.

— Se ia act cu mulțemită, și primirea sumei de 14 fl. v. a., se adevăresce. (Ex. Nr. 207/1893.)

Nr. 99. Dl I. Calinderu, membru al Academiei române din Bucuresci și administrator al domeniilor Corónei, trimite prin hârtia cu data 6 Maiu v. a. c. o parte din publicațiunile sale și câteva broșuri edate prin administrațiunea domeniilor Corónei, și anume următoarele :

1. Droit prètorien et réponses des prudents.
2. Consiliul împăraților la Roma și
3. Legea celor XII Tabule.
4. Vieta municipală la Pompeii.
5. Doi antagoniști români.
6. Moștenirea tronului României.

- 7 și 8. Dóue volume publicate în afacerea Otetelișanů.
9. Raportů asupra esposițiunei silvice și agricole din Viena.
10. Crescerea vermilorů de mătase.
11. Circulară în privința agriculturii.
12. Confecționarea pělăriilor de paie.

— Se ia actů cu mulțemită. (Ex. Nr. 209/1893.)

Nr. 100. Antoniů Szilagy, vigili de pădure în Vidra de susů, cere sě i se dee în arěndă casele moștenite după fericitulů Avramů Iancu.

— Cererea lui A. Szilagy se trimite la dlů avocatů Dr. B. Preda, spre a-și da părerea în privința închiriărei și a prețului. (Ex. Nr. 210/1893.)

Nr. 101. Presidiulů notifică, că dlů I. Bianů din Bucuresci, în calitatea sa de bibliotecarů alů Academiei române, i-a predatů 25 medalii cu bustulů fericitului președinte George Barițiu, bătute din partea Academiei din incidentulů iubileului de 50 de ani ținutů în 12/24 Maiů 1892, — spre a se distribui între membrii comitetului Asociațiunei.

— Medaliiile commemorative se distribue la membrii comitetului, unů esemplarů se pestrěză în colecțiunea numismatică a Asociațiunei, ear restulů se împărtesce la scóla civilă de fete a Asociațiunei și la gimnasiile române din Brașovů, Blaju, Năseudů, și Bradů. (Ex. Nr. 111/1893.)

Nr. 102. Cassarulů Asociațiunii, dlů L. Simonescu înaintěză prin raportulů pres. în 8 Iuniů n. a. c. contractulů de arěndă încheiatů cu Iosifů Iancu despre realitățile Asociațiunei din Vidra de susů pe timpulů dela 23 Aprile vechiu 1893 până la 23 Aprile vechiů 1894.

Contractulů încheiatů cu Iosifů Iancu se apróbă. (Ex. Nr. 212/1893.)

Nr. 103. Cassarulů Asociațiunei dlů L. Simonescu prin hărtia pres. în 8 Iuniů n. 1893 cere unů concediů de șase sěptămăni, și comunică, că purtarea afacerilor a încredințat-o controlorului, căruia i-a predatů sigilate cheile cassei.

Concediulů cerutů se acórdă, ear una din cheile cassei are sě fiă predate până la venirea cassarului dlui sețetarů II. Dr. A. Frăncu.

Nr. 104. Cassarulů Asociațiunei, dlů L. Simonescu împărtesce prin raportulů pres. în 8 Iuniů, că a închiriatů cuartirulů avutů de fericitulů președinte dlui I. Popoviciů cu suma anuală de 200 fl., cu începere dela 1 Iuliů a. c., și cere aprobarea comitetului.

— Contractul încheiat se ratifică, însă cu rezerva de a i se putea abdice chiriașului cu 3 luni înainte ori-când în cursul anului. (Ex. Nr. 214/1893.)

Nr. 105. Direcțiunea institutului de credit și economii „Albina” notifică prin hârtia cu data 5 Iuniu n. a. c., că primesce asupra-și păstrarea duplicatului cheilor dela cassa Asociațiunei.

— Se ia act cu mulțemită. (Ex. Nr. 216/1893.)

Nr. 106. Dl. P. Cosma împărtășește prin hârtia cu data 6 Iuniu n., că din o colectă întreprinsă prin D. Sa a dispus facerea unui trotoar înainte casei și în curtea edificiului Asociațiunei și repararea canalului și a pardoselei din curte, cari lucrări au costat suma de 433 fl. 41 cr.

Totdeauna cere, ca cuitanța prezentată să se păstreze în arhivul Asociațiunei.

— Se ia act cu mulțemită. Cuitanța se va păstra între documentele de această natură. (Ex. Nr. 217/1893.)

Nr. 107. Escelenția Sa. Domnul mareșal-locotenent de Trapșa trimite prin asemnățiunea cu data 26 Maiu n., pre lângă o comitivă căldurosă suma de 100 fl. v. a. pentru fondul „George Barițiu”.

— Se ia act cu mulțemită, și primirea sumei de 100 fl. v. a., se adevărește. (Ex. Nr. 218/1893.)

Nr. 108. D. Maria Cosma din Sibiu transpune prin hârtia pres. în 8 Iuniu n. a. c. suma de 15 fl. v. a. dela domnul F. Hossu Longin, avocat în Deva și soția sa dna Elena Hossu n. Pop de Băsesi, ear 10 fl. dela „Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedorei pentru „fondul George Barițiu”.

— Se ia act cu mulțemită, și primirea sumei de 25 fl. v. a. se adevărește. (Ex. Nr. 219/1893.)

Nr. 109. Reuniunea femeilor române din Sibiu trimite prin hârtia cu data 5 Iuniu n. 1893. suma de 24 fl. v. a. ca contribuire la fondul „George Barițiu” dela membrii comitetului acelei reuniuni.

— Se ia act cu mulțemită, și primirea sumei de 24 fl. v. a. se adevărește.

Nr. 110. Dl. S. Opreșu, preot gr. cat. în Armeni, cere prin hârtia pres. în 9 Iuniu n. a. c., ca fetele sale Leontina și Silvia, eleve ale școlii de fete a Asociațiunei, se fie scutite de didactru.

— Cererea se trimite la direcțiune, spre a-și da părerea. (Ex. Nr. 221/1893.)

Nr. 111. Președintele notifică, că dl. avocat B. Bașota din Abrudă a solvit rata a doua de 10 fl. v. a. pentru luna Iunie din contribuirea sa de 100 fl. v. a. oferită pentru fondul „George Barițiu”.

— Se ia act, și primirea sumei de 10 fl. v. a. se adeverese. (Ex. Nr. 223/1893.)

Sibii, d. u. s.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,
vice-președinte.

Dr. Amos Frâncu m. p.,
secretar II.

Verificarea acestui proces se concrede d-lor: Ioan Hannia, Parteni Cosma și Dr. Corneliu Diaconovich.

S'a cetit și verificat. Sibii, în 19 Iunie 1893.

I. Hannia m. p.

Dr. C. Diaconovich m. p.

P. Cosma m. p.

Nr. 50/1893.

CONCURS LITERARU.

Basat pe decisiul de sub Nr. XXI punctul 4 din protocolul adunării generale, comitetul central al reuniunii învățătorilor români gr. or. din districtul consistorial aradan, protopopiatele din drepta Murășului, escrie premii de 50 fl. v. a., pentru cea mai bună „gramatică română în șola poporală” cu terminu de concurs **până la 1 Ianuarie n. 1894**, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Cartea se cuprindă *întreg materialul de învățământ al școlilor poporale și se desvâlte și partea stilistică cât mai completu.*

2. Cuprinsul se nu fie vastu, dar se fiă împărțit în grade concentrice și espus în stilu clar și concis, scrisu cu ortografia academiilor.

3. Manuscriptul se fiă scrisu în trei esemplare anime. Lângă ele se se acludă o cuvertă sigilată și provădută cu un motto, carea se cuprindă în lăuntru numele autorului.

4. Referitoru la dreptul de proprietate, se va face acord separat între reuniune și autor.

5. Manuscriptele se se trimită la adresa subsemnatului președinte în Arad.

Din ședința ordinară a comitetului central ținută în 25 Maiu n. 1893.

Teodoru Ceantea m. p.,
președ.

Nicolae Stefu m. p.,
secretariu.